

VITA MARINA —

Zeebiologische documentatie
Verschijnt maandelijks
21 jaargang nr. 6 — juni 1971

INHOUD: 8 bladzijden
BUIKPOTIGEN: pag. 87 — 88
STEKELHUIDIGEN: pag. 25 — 26
LITERATUUR: pag. 35 — 36
VARIA MARITIMA: pag. 197 — 198

TE KOOP AANGEBODEN

Fauna und Flora der Adria door Dr. Rupert Riedl 1e druk. 640 pagina's met 2590 afbeeldingen en 8 kleurenpagina's. Het ideale handboek voor de Adriatische zee.

Als nieuw f 50,—. Nieuwprijs 68 DM.

Fauna und Flora der Adria door Dr. Rupert Riedl 1970 2e druk. 702 pagina's. Ongeveer 3000 afbeeldingen, 11 kleurenpagina's.

In originele verpakking f 60,—.

Basteria-Tijdschrift van de Ned. Malacologische Vereniging Vol. 27-1963 t/m Vol. 32-1968 slechts f 35,—.

Basteria Vol. 23 The Netherlands as an environment for molluscan life 1959. f 3,— 174 pagina's.

Muscheln am Meer door J. Arregros. Nordsee, Atlantik und Mittelmeer 64 pagina's 191 soorten in kleur.

Als nieuw f 5,—.

Het Dierenrijk door R. Will Burnet e.a. Meulenhoff Natuurgidsen f 3,— 144 pagina's. Afbeeldingen in kleur.

Exploring between tidemarks door E. C. Pope.

Uitgave van het Australian Museum, Sydney 48 pagina's. Een introductie voor mariene ecology in het littoraal.

Zwart/wit foto's f 3,—.

De kopers ontvangen de boeken onder rembours. Ontvangt u geen bericht dan is het boek reeds verkocht.

Aanvragen bij Schelpenmuseum „In de Schulp”, Zuidhollandlaan 5, Den Haag.

B.E.

FOSSIELE VONDSTEN

Hier volgt een verslag van enkele vondsten welke ik heb gedaan op 22-4-'71. De plaats: „De Kaloot” in het zuidelijk Sloegebied nabij Borselle. De gevonden schelpen zijn waarschijnlijk allemaal fossiel resp. subfossiel. Temeer daar ik deze vondsten in direct verband breng met recente opspuitingen op dit strand. Deze opgespoten specie is afkomstig uit de Sloehaven en wel van de westelijke zijde. Hier is nl. voor de aanlegkade van de „Wolfederatie Vliissingen” het bestaande talud weggezogen tot op een diepte van — 8 m N.A.P. Dit materiaal is rechtstreeks opgespoten op het strand. Het vloedwater en de medewerking van de N.O.-wind hebben de afzetting van grote hoeveelheden fijn materiaal in de hand gewerkt. Van dit materiaal werd door mij ± 5 kg verzameld. Hiervan is nu ± 3 kg uitgezocht en met goed resultaat (zie overzicht aan het slot). Opmerkelijk is het grote aantal *Caecum glabrum* (Montagu): 12 ex. gevonden in het zeer fijne gruis, dat overbleef na het zeven met 1 mm maaswijdte. Verder vond ik nog een groot aantal foraminiferen, bryozoën en enige koralen. Bovendien een aantal tweekleppigen, welke ik nog niet heb gedetermineerd.

Verder nog 4 ex. *Acmea virginea* (Müller), 2 ex. *Lepeta scaldensis* (v. Regt. Alt.), 1 ex. *Diodora apertura* (Mont.) en een tiental *Calyptra chinensis* (Lan.)

Tot slot een overzicht van het gevonden materiaal voor zover nog niet vermeld.

± 400 ex. *Retusa alba* (Kanmacher)
± 400 ex. *Bitium reticulatum* (Mont.)
± 200 ex. *Mangelia* Spec.
20 ex. *Rissela parva* (Da Costa)
4 ex. *Erato pernana* Sacco
1 ex. *Erato voluta* (Mont.)
8 fragm. *Triforis perversa* (L.)
3 ex. ? *Eulima subulata* (Donovan)
4 ex. *Epitonium clathratulum* (Kanmacher)
1 ex. *Acteon tornatilis* (L.)
23 ex. *Emarginula reticulata* J. Sowerby
20 ex. *Pupilla muscorum* (L.)
4 ex. *Cochlicopa lubrica* (Müller)
4 ex. *Nerita (Theodoxus) fluviatilis* (L.)

De laatste drie zijn land- en zoetwaterslakken. F.v.N.

TONGSTAND IN DE NOORDZEE

Gedurende de laatste jaren groeit de tong, *Solea solea* (L.), sneller dan voorheen. Tevens blijkt er sprake te zijn van een hoger gemiddeld gewicht en zij het van latere datum bovendien van een toename van het kuitgewicht. In Visserij (24e jaargang, no. 2, maart 1971) zijn deze verschijnselen door J. F. de Veen van het Rijksinstituut voor Visserij-onderzoek toegelicht. Een en ander kan erop wijzen, dat de hoeveelheid voedsel dat iedere tong beschikbaar staat groter is dan voorheen. Indien er geen aanleiding is om te veronderstellen, dat in totaal meer voedsel beschikbaar is — en daarvoor bestaan geen aanwijzingen —, lijkt het volgens de Veen waarschijnlijker, dat de dichtheid van de tongstand is achteruitgegaan. Iets dergelijks heeft zich al meer voorgedaan. De Hokkaido-haring — behorende tot de soort *Clupea palasii* (Cuvier & Val.), de haring van de Stille Oceaan — in Japan ging bij stijgende visserij-intensiteit sneller groeien totdat deze haring daar vrijwel was verdwenen en niet meer is teruggekeerd. Onze haring, *Clupea harengus* L. in de Noordzee kent eenzelfde verschijnsel en ook daar is de haringstand tengevolge van de visserij tot een bedenkelijk laag niveau teruggebracht. Er is dus alle reden om de snellere groei bij de tong, ook al is hij daardoor sneller aan de maat, niet zo zeer toe te juichen.

WALRUS ALS WEERVOORSPELLER

Sinds enige tijd maken de Russen gebruik van walrussen om voorspellingen te kunnen doen over het weer in de Poolzee. Gebleken is namelijk, dat indien walrussen zich een heel eind van het open water op de ijzlaag bevinden, dat ijs daar niet zo blijvend is als het schijnt. Na een dag of tien is het ijs ter plaatse vrijwel verdwenen. Ook het omgekeerde is het

geval. Verlaten de walrussen een bepaald gebied waar weinig of geen ijs is, dan kan men er zeker van zijn, dat drijfijis in aantocht is. Dit is vooral bij de nadering van de winter van belang voor het bepalen van de richting waarin het ijs drijft. Klaarblijkelijk kunnen de walrussen de warmtestromingen onder het ijs waarnemen, iets waartoe de mens de middelen nog ontbreken. Het lit dan ook voor de hand, dat de Russen zich middels luchtverkenning in belangrijke mate door de walrussen zullen laten leiden voor het verkrijgen van inlichtingen over het te verwachten weer in de moeilijk toegankelijke Poolzee. (The Observer).

De walrus, *Odobenus rosmarus* L., — soms wordt de walrus die in de noordelijke Stille Oceaan voorkomt wel tot de afzonderlijke soort, *Odobenus obesus* Illig, gerekend — is een groot dier dat vooral door zijn slag tanden opvalt. Zijn voedsel bestaat uit schelpdieren, schaaldieren, zeesterren en ook wier. Zijn leven in kuddes, die zich steeds in de buurt van de kust (ijs) ophouden en zich ook nimmer ver landinwaarts wagen. Juist daarom viel het de Russen op, dat groepen walrussen zo ver van open zee op het ijs werden waargenomen. Achteraf was dit dus niet zo vreemd. Zij wisten al dat het ijs daar niet zo sterk was als de mens vermoedde.

CONTRIBUTIE 1971

Alle abonnees van de VITA MARINA die het abonnementsgeld over 1971 nog niet hebben voldaan, wordt vriendelijk verzocht thans f 15,— over te schrijven op giro 60.61.00 van de Stichting Biologia Maritima te 's-Gravenhage.

Indien u f 12,50 i.p.v. f 15,— heeft betaald, verzoeken wij u een aanvulling van f 2,50 over te maken.

Stel niet uit. Pak uw giroboek en betaal nu!

De penningmeester.